Suositus varhaiskasvatuksen hoitoajoista

SIVLTK 23.09.2026 § 83
421/12.07.00.01/2025

Varhaiskasvatuslaki (540/2018) 5 § 1 momentin mukaan “kunnan on järjestettävä tässä laissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.”

Edelleen varhaiskasvatuslain 12 §:n mukaan “sen lisäksi, mitä 5 §:ssä säädetään, kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi ennen oppivelvollisuuslaissa (1214/2020) tarkoitetun oppivelvollisuuden alkamista saa varhaiskasvatusta tämän lain 1 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdan mukaisesti sen kalenterikuukauden alusta, jona lapsi täyttää yhdeksän kuukautta. Varhaiskasvatusta ei kuitenkaan ole järjestettävä ajalta, jolta lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa. Varhaiskasvatusta on kuitenkin järjestettävä ajalta, jolta vanhempainraha maksetaan osittaisena osa-aikatyön vuoksi.

Jos lapsi ennen oppivelvollisuuslaissa tarkoitettua oppivelvollisuusikää osallistuu perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan taikka perusopetukseen, varhaiskasvatusta järjestetään täydentävästi.”

Toisin sanoen oikeus varhaiskasvatukseen on subjektiivinen, rajoittamaton oikeus. Sen järjestämisessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Oikeus varhaiskasvatukseen on nimenomaisesti lapsen oikeus.

Osa varhaiskasvatukseen päiväkodissa osallistuvista lapsista tulee perheistä, joissa ainakin toinen huoltajista on kotona. On tarkoituksenmukaista suositella, että näiden lasten hoitoaika ajoittuisi aikavälille 9-15, jolloin päiväkodissa on eniten henkilöstöä paikalla. Eniten lapsia päiväkodissa on klo 13-16 välillä, jolloin esiopetuksesta tulee lapsia täydentävään varhaiskasvatukseen.

Samoin on tarkoituksenmukaista suositella, että lapset olisivat päiväkodista lomalla koulujen loma-aikoina, mikäli ainakin toinen huoltajista on kotona. Tällä on vaikutusta paitsi lasten myös päiväkodin henkilöstön työvuorosuunnittelun ja ulkopuolisten sijaisten tarpeen kannalta.

On syytä korostaa, että kyse on suosituksesta eikä varhaiskasvatusajan rajaamisesta, mihin varhaiskasvatuslaki ei anna mahdollisuutta. Ainoastaan varhaiskasvatuslain 9 §:ssä säädetään, että “varhaiskasvatus saa pääsääntöisesti kestää enintään kymmenen tuntia yhtäjaksoisesti, lukuun ottamatta vuorohoitoa, jossa päivittäinen kesto on lapsen tarpeen mukainen.”

Lapsivaikutusten arviointi: Lapsella on lakisääteinen oikeus varhaiskasvatukseen, mutta myös kotona huoltajien kanssa vietetty aika on tärkeää. Lapsen varhaiskasvatuksen suunnittelussa tulee lapsen etu asettaa etusijalle.

Valmistelija: Rehtori-sivistystoimenjohtaja Kimmo Jaatila ja päiväkodinjohtaja Anna Karvinen

Esittelijä: Rehtori-sivistystoimenjohtaja Kimmo Jaatila

Päätösehdotus	1) Sivistyslautakunta suosittelee, että perheet, joissa vähintään toinen huoltajista on kotona, varaisivat lasten varhaiskasvatuksen mahdollisuuksien mukaan aikavälille 9-15. 2) Sivistyslautakunta suosittelee, että koulujen loma-aikoina lapsilla, joilla ainakin toinen huoltajista on kotona, olisi lomaa päiväkodista.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.